



# Aandeelhouders Courant



VAN HET CONCERTGEBOUW N.V.

JAARGANG 5

EEN PARTICULIERE ZAAK SINDS 1888

MAART 2018 - N° 8



Foto: Govert Driessen

69 Middelbare scholieren stelden op 20 februari al hun prangende vragen aan trompettist Wynton Marsalis, voorman van het Jazz at Lincoln Center Orchestra. Voorafgaand aan dit vragenhalfuurtje mochten de leerlingen de soundcheck van het beroemde orkest bijwonen. Het orkest gaf die week in een uitverkochte Grote Zaal een bijzonder concert ter ere van jazzlegende Benny Goodman.

## Concours viert jubileum

Het Koninklijk Concertgebouw Concours vindt in juni voor de tiende keer plaats. Drie oud-winnaars vertellen wat de prijs voor hen heeft betekend en op wat voor manier ze nu met muziek bezig zijn. > Pagina 2

## Het geheim van de Matthäus

Duizenden liefhebbers bezoeken jaarlijks de Matthäus-Passion. Alleen al in Het Concertgebouw zijn dit jaar zestien uitvoeringen van dit werk te beluisteren. Waarom is deze passie zo ongekend populair? Bachkenner Thiemo Wind legt het uit. > Pagina 3

## Nieuwe voorzitter

In juni werd Jeroen van der Veer benoemd tot voorzitter van Het Concertgebouw Fonds. Hij nam daarmee het stokje over van Karel Vuursteen. 'Grote schoenen om te vullen', vindt Van der Veer. Hij wil ervoor zorgen dat Het Concertgebouw schokbestendig blijft. > Pagina 4

## 'Samen met mijn vader reed ik naar het Museumplein'

**Befaamde dirigenten, wereldberoemde orkesten en grootse solisten. Minimaal een keer per maand bezocht Joke van de Stadt (82) Het Concertgebouw. Die concerten zijn dierbare herinneringen. 'Daar kan ik nog steeds van genieten.' En hoewel niet meer zo vaak als voorheen, rijdt ze nog altijd van Ede naar Amsterdam, voor een bezoek aan haar geliefde Concertgebouw.**

Al zo lang ze zich kan herinneren komt Joke van de Stadt in Het Concertgebouw. 'Mijn ouders hadden een abonnement op de concerten op woensdagavond. Mijn vader was een echte liefhebber, mijn moeder vond het best als ik af en toe in haar plaats meeding.' Vanuit Zaandam gingen ze met de auto naar het Museumplein. 'Mijn vader parkeerde de auto

toen nog gewoon voor de deur van Het Concertgebouw. Ongekend toch?' Ze hadden vaste plaatsen, stoel 28 en 29 op rij 18 in de Grote Zaal. 'Die hoorden bij de oprichtersaandelen die mijn vader eind jaren vijftig had gekocht. Bij de sigarenhandelaar in Zaandam had hij aangegeven interesse te hebben in aandelen van Het Concertgebouw, waarop deze antwoordde dat het heel lastig zou worden die te verkrijgen. Maar drie weken later riep hij mijn vader binnen in de winkel. Het was gelukt!' Jaren later nam Joke van de Stadt de aandelen én de bijbehorende vaste plaatsen over. 'Ik heb toen geweldig geboft omdat een vriend samen met mij een abonnement wilde op concerten met een groot-symfonisch repertoire. Dat hebben we twintig jaar volgehouden. Vooraf ontmoetten we elkaar in een restaurant en spraken we over het programma van die avond.

Een paar jaar geleden hebben we het abonnement opgezegd. Het was mooi geweest.' Van de Stadt had een carrière in de zorg. Ze werkte onder meer als directeur van het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam en het VU Ziekenhuis in Amsterdam. In haar vrije tijd was cultuur het belangrijkste. Ze maakte muziekreizen en bezocht tal van voorstellingen, musea en concerten. Ze herinnert zich vooral de beroemde dirigenten en solisten. Zo was ze bij het afscheidconcert van sopraan Gré Brouwenstijn en zag ze Frank Sinatra de beroemde trappen van de Grote Zaal afdalen. Van de Stadt houdt vooral van klassieke werken. Maar ze vond het belangrijk om nieuwe muziekstijlen te ontdekken, dus kocht ze naast haar abonnementen altijd een paar losse kaarten voor andere programma's. 'Ik ben een keer naar een jazzconcert geweest omdat ik dat

ook weleens wilde ervaren. En ieder jaar ging ik naar een uitvoering van een modern werk. Puur voor mijn eigen ontwikkeling.' Haar neven en nichten vergezellen Van de Stadt graag naar Het Concertgebouw. 'Vroeger nam ik ze mee naar de kinderconcerten. Inmiddels zijn het veertigers en nemen ze hun kinderen weer mee', vertelt ze. Ze vindt dat alle kinderen kennis moeten maken met klassieke muziek. Daarom steunt ze Het Concertgebouw met een jubileumaandeel en heeft ze Het Concertgebouw Fonds opgenomen in haar testament. Ruim tien jaar geleden verhuisde Van de Stadt van Amstelveen naar Ede. 'De ouderenzorg hier bood meer mogelijkheden en Ede ligt centraal. Goed bereikbaar voor mijn familie en vrienden. Het is alleen wat verder reizen naar Het Concertgebouw. Als ik daar straks niet meer naartoe kan, zal ik dat erg missen.'





# ‘Concours is geweldige stimulans’

**Voor de tiende keer wordt dit jaar het Koninklijk Concertgebouw Concours georganiseerd, een talentenjacht waarbij jonge musici zich van hun beste kant laten zien. Het Concertgebouw wil hiermee jong talent een podium bieden. Anja van Keulen: ‘Alleen al het meedoen is voor kinderen heel inspirerend.’**

‘Als kind fietste Jan van den Broek langs Het Concertgebouw en had het gevoel “dat is niet voor mij”. Jaren later besloot hij toch om Het Concertgebouw financieel te ondersteunen, juist om met zijn donatie de toegankelijkheid voor kinderen vergroten. Toen is het idee van een talentenjacht voor kinderen geboren’, vertelt Anja van Keulen, tot voor kort Hoofd Educatie en Participatie. Tien jaar later heeft het Koninklijk Concertgebouw Concours een duidelijke plek veroverd in het muzikale landschap en weten steeds meer getalenteerde kinderen de weg naar Het Concertgebouw te vinden. De VandenBroek Foundation steunt het concours nog altijd. De talentenjacht is in de loop der jaren niet alleen van naam veranderd, ook de opzet is wat gewijzigd. Van Keulen: ‘De eerste jaren hielden we voorrondes in verschillende wijken. Daar zijn we vanaf gestapt. Kinderen melden zich nu aan door een filmpje van zichzelf in te sturen via YouTube. Uit de inzendingen selecteert de jury een aantal jonge musici die doorgaan naar de halve finale. Daar wordt bepaald wie door mag naar de finale. De halve finale en de finale vinden plaats in de Kleine Zaal van Het Concertgebouw. Het Koninklijk Concertgebouw Concours is serieuzer dan in het begin. En het niveau is enorm gestegen.’

De oorspronkelijke doelstelling van het concours is niet veranderd. ‘We willen nog steeds kinderen tussen de negen en veertien jaar de kans bieden om te laten horen op wat voor manier zij met muziek bezig zijn.’ Dus ook alle kinderen die na de voorrondes niet doorgaan naar de halve finale, worden uitgenodigd om deel te nemen aan een workshopdag. ‘We vinden het belangrijk om al deze kinderen een positieve ervaring mee te geven en hen te stimuleren door te gaan met muziek maken’, vertelt Van Keulen. ‘Vorig jaar was er een meet and greet met violiste Lisa Jacobs. Dat was een geweldige opsteker voor de deelnemers.’

Het concours heeft inmiddels negen winnaars opgeleverd. ‘We hebben met de meeste winnaars nog regelmatig contact. We vragen ze voor optredens of ze bezoeken hier een concert. Het zijn stuk voor stuk jonge musici die serieus met muziek bezig zijn. De allereerste winnaar, blokfluitiste Lucie Horsch, maakt zelfs internationaal carrière. De gedachte dat het concours daar misschien een klein beetje aan heeft bijgedragen, is iets om trots op te zijn.’

## Gala

Tien jaar Koninklijk Concertgebouw Concours wordt gevierd met een gala. Dit gala vindt plaats op zondag 24 juni 2018, van 15.00 tot 17.30 uur in de Grote Zaal. Alle oud-winnaars verzorgen daar een concert samen met het Residentie Orkest. Kaarten kosten € 17,50.

## Cellist Reinier Wink (15) uit Den Haag, won in 2015:

‘Ik speelde stukken van Van Goens, Bach en Chopin. De jury vond het bijzonder dat ik de verschillende stijlen goed kon scheiden. Barok, Romantiek, modern; ik speel graag muziek uit verschillende perioden. Sinds kort heb ik naast mijn gewone cello een barokcello. Lucia Swarts, mijn docente aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag, is ook barokcelliste en leert mij zowel moderne muziek als barokmuziek spelen. Mijn moeder wilde eigenlijk dat ik viool ging spelen, omdat mijn zus cello speelde en mijn broer piano. Dan konden we een leuk trio vormen. Maar toen ik eenmaal de cello had

vastgehouden, wilde ik niets anders meer. Ik heb eerst een paar jaar les gehad van mijn moeder, zij is ook celliste. Toen ik tien was heb ik auditie gedaan voor de Jong Talentklas van het conservatorium in Den Haag en daar heb ik nog steeds les.



Foto: Ronald Knapp

Mijn ambitie is om als solocellist de wereld over te gaan. Daarvoor moet ik eerst nog veel leren. Meedoen aan concoursen is voor mij een goede oefening. Ik vind het een uitdaging om op het juiste moment een topprestatie te moeten leveren. Door het winnen van het Koninklijk Concertgebouw Concours kreeg ik nog meer zin om hard te studeren. Eerder dat jaar had ik het Britten Celloconcours gewonnen en de tweede prijs bij het Prinses Christina Concours behaald. Dit soort concoursen zijn goed voor mijn naamsbekendheid. Het opent deuren. Zo heb ik bij Podium Witteman opgetreden en vorig jaar vier concerten gegeven voor het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds. Tijdens het gala ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het concours ga ik de Rococo-varianties van Tsjajkovski spelen, samen met het Residentie Orkest. Daar verheug ik me enorm op.’

## Prawira Pijloo (18) uit Amsterdam, won met haar gitaaroptreden in 2010:

‘Ik woon al mijn hele leven in de Valeriusstraat, om de hoek bij Het Concertgebouw. Ik kom er graag, want ik vind de sfeer zo fijn. Ik hou van het interieur, dat hoort helemaal bij klassieke muziek. Met de Kleine Zaal heb ik echt een band, want daar komt gitaarmuziek het beste tot zijn recht. Een half jaar geleden heb ik er nog opgetreden, samen met mijn broer Krisna. We verzorgden het voorprogramma van gitarist Rafael Aguirre. Het was een concert in de serie Meesters op de gitaar.



Foto: Ronald Knapp

Ik was elf toen ik het Koninklijk Concertgebouw Concours won. Ik was ongelooflijk blij. Ik mocht een optreden geven in de Grote Zaal, dat was heel speciaal. De zaal zat bomvol. Ik had mijn eigen kleedkamer en tijdens het optreden was ik totaal niet zenuwachtig. Dat kan ik me nu niet meer voorstellen. Ik heb nu veel meer last van zenuwen als ik moet optreden. In juni mag ik weer spelen in de Grote Zaal, tijdens het gala. Het is de eerste keer dat ik met een orkest ga spelen. Heel spannend, heel geweldig! Ik ben begonnen met gitaarspelen toen ik zeven was. In het begin vond ik het moeilijk dat ik veel moest oefenen. En dat deed ik ook echt niet uit mezelf. Ik hield toen nog niet van het instrument, zoals nu. Het geluid van een gitaar is zo mooi. Het is een klein, maar puur en zuiver instrument. Ik zit nu acht jaar op de afdeling voor jong toptalent aan het Conservatorium van Amsterdam. Ik wil volgend jaar doorstromen naar de bacheloropleiding. Het is mijn droom om als gitarist klassieke muziek te combineren met dans en andere instrumenten. Ook zou ik graag eigen composities maken.’

## Lisa Roth (19) uit Amsterdam, won met haar eigen compositie in 2011:

‘Het winnen van het concours heeft mijn zelfvertrouwen een enorme boost gegeven. Ik had wel het idee dat ik goed bezig was, maar ik verwachtte zeker niet dat ik zou winnen. Er deden echt super goede pianisten en violisten mee, die iedere dag vijf uur studeerden. Ik was de enige die popmuziek liet horen. Ik zong mijn eigen liedje, geschreven over Amsterdam, en begeleidde mezelf daarbij op piano. En ik speelde het nummer



Foto: Elmer van der Marel

*Mijn Houten Hart* van De Poema’s. De jury noemde mijn optreden muzikaal en origineel. Ze konden zien dat ik plezier had en dat vonden ze belangrijk. Van het prijzengeld heb ik een elektrische piano gekocht. Een goed instrument, zodat ik nog beter kon gaan spelen. Ik zat al op pianoles, maar na het concours ben ik ook op zangles gegaan. Op dit moment studeer ik Zang Jazz & Pop aan het Utrechts Conservatorium. Ik hoef niet per se beroemd te worden, maar ik wil graag kunnen leven van de muziek. En het plezier behouden. Ik zou het mooi vinden als ik niet alleen zelf happy ben, maar ook anderen kan helpen met muziek. Al sinds mijn veertiende doe ik mee met Music Generations, een muziekproject met vluchtelingen. Iedereen probeert daar met muziek zijn eigen verhaal te vertellen zodat de anderen daarvan kunnen leren. Het Concertgebouw is voor mij een bijzondere plek. Ik ben laatst nog naar een concert van jazz-zangeres Cécile McLorin Salvant geweest. Als ik me dan realiseer dat ik daar ook gespeeld heb, in drie verschillende zalen zelfs, dan is dat heel bijzonder. En in juni, tijdens het gala, mag ik er weer optreden. Daar heb ik nu al zin in!’



# ‘Op de Matthäus raak je niet uitgestudeerd’



Uitvoering van de *Matthäus-Passion* in 1916 met het Concertgebouworkest, Toonkunstkoor Amsterdam en Jongenskoor Volkszang onder leiding van Willem Mengelberg. Foto: Willem Mengelberg Society.

**Elk jaar in de aanloop naar Pasen bezoeken duizenden Nederlanders talloze kerken en concertzalen om een uitvoering van de *Matthäus-Passion* bij te wonen. Wat maakt Bachs passie-oratorium zo populair? Musicoloog en Bach-expert Thiemo Wind legt uit.**

## Wanneer maakte je kennis met de *Matthäus-Passion*?

‘Mijn ouders zongen allebei in het Toonkunstkoor Hilversum toen ze mij en mijn oudere broer en zus meenamen naar de *Matthäus-Passion*. Ik was een jaar of tien. Ik kan me nog goed herinneren hoe we zonder begeleiding drie uur lang op een houten kerkbank zaten. Verbazingwekkend eigenlijk dat mijn ouders dat aandurften. We probeerden de tekst meete lezen, maar raakten telkens de draad kwijt. Dat kwam doordat we niet wisten dat de aria’s zogenaamde da-capo-aria’s waren, waarbij het derde gedeelte steeds een herhaling is van het eerste.’

## Hoe is het stuk opgebouwd?

De *Matthäus-Passion* is gebaseerd op de hoofdstukken 26 en 27 van het Evangelie volgens Matteüs. De Evangelist, vertolkt door een tenor, vertelt het verhaal. Andere vocale solisten nemen de citaten van de verschillende personages – onder wie Jezus, Petrus en Judas – voor hun rekening. De citaten van groepen, zoals de discipelen, priesters en het volk, worden door koorzangers vertolkt.

Naast het Bijbelverhaal zijn er prachtige aria’s waarvoor een zekere Picander, een postbeambte uit Leipzig, de teksten schreef. Deze aria’s breken op subtiel wijze in het evangelie in zonder het te verstoren. Als Petrus zich realiseert dat hij Jezus tot drie keer toe verloochend heeft, zingt de Evangelist ‘und er weinete bitterlich’. Direct hierna volgt de aria ‘Erbarme dich, mein Gott, um meiner Zähren willen!’ Een alt, begeleid door een soloviool en strijkers, zingt als het ware de woorden van Petrus en brengt tegelijkertijd de gevoelens van de kerkganger tot uitdrukking. Tot slot zijn er momenten van reflectie in de vorm van koralen: lutherse kerkliederen die in Bachs tijd soms al eeuwen oud waren. Ook die heeft Bach zo in het verhaal verweven dat het een verrijnd en vanzelfsprekend geheel werd.’

## Wat maakt de passie bijzonder?

‘De *Matthäus-Passion* is van alle tijden. Een verhaal dat iedereen begrijpt. Ik heb het zelf al talloze malen gespeeld, gezongen en geluisterd. Er gaat voor mij geen jaar voorbij zonder *Matthäus*. En elke keer raakt het stuk me op een andere manier. Het is van een moeilijk te verklaren grootsheid, een bouwwerk met oneindig veel lagen waarin je elke keer weer iets nieuws hoort en waarop je niet raakt uitgestudeerd.’

## Waarom zijn er zo veel verschillende uitvoeringen?

‘De partituur van Bach is bewaard gebleven en

we weten dus veel, maar tegelijk weten we ook heel veel niet. Wat voor vocale bezetting Bach in gedachten had, is onbekend. Ook het tempo is soms een raadsel. Elke musicus moet op zoek naar zijn eigen waarheid. Dirigent Willem Mengelberg voerde het stuk heel langzaam uit, met gigantische koren. Op het podium stonden zo’n drie- à vierhonderd zangers. In reactie op die massaliteit en het trage tempo werd in 1921 de Nederlandse Bachvereniging opgericht om ‘door meer intieme bezetting den geest der muziek zoo zuiver mogelijk te doen spreken’. Nikolaus Harnoncourt legde in de jaren zeventig de nadruk op de historische uitvoeringspraktijk. De *Matthäus* is tegenwoordig in alle soorten en maten te beluisteren. Er zijn zelfs uitvoeringen waarbij de koren vervangen zijn door solostemmen. In dat ‘niet weten’ zit dus een enorme rijkdom en valt een hoop te ontdekken.’

## De *Matthäus* werd na Bachs dood tachtig jaar lang niet uitgevoerd. Hoe zit dat?

‘Bach componeerde de *Matthäus-Passion* voor de kerkdienst op Goede Vrijdag. Het was kerkmuziek en die werd niet uitgegeven. Ook veranderden de stijlvormen. Het stuk raakte hierdoor in de vergetelheid. Er wordt gezegd dat dit voor al Bachs werk gold, maar Beethoven kende Bachs klaviermuziek omdat die wél werd uitgegeven. Het duurde tot 1829 voordat Felix Mendelssohn de *Matthäus* herontdekte en het werk in Berlijn ten uitvoer bracht. In Nederland werd het stuk voor de

eerste keer uitgevoerd in 1870 door Toonkunst Rotterdam.’

## Waarom zijn Nederlanders zo dol op de *Matthäus*?

‘Die populariteit begon eind negentiende eeuw toen Willem Mengelberg zijn eerste *Matthäus* in Het Concertgebouw dirigeerde en er een jaarlijkse traditie van maakte. Zijn uitvoeringen met hét nationale orkest in dé nationale concertzaal werden in een tijd waarin iedereen aan de radio gekluisterd zat live uitgezonden. Er werd veel over gesproken en ook andere dirigenten, orkesten en koren waagden zich aan Bachs meesterwerk. De uitvoeringen van de Nederlandse Bachvereniging in de Grote Kerk in Naarden groeiden uit tot een geliefd evenement bij bewindslieden. En het Concertgebouworkest en Het Concertgebouw zetten de traditie na Mengelberg voort, door elk jaar diverse bijzondere uitvoeringen van de *Matthäus* te programmeren. Ik tel voor maart en april van dit jaar maar liefst zestien uitvoeringen in de concertagenda van Het Concertgebouw, waaronder die van Pieter Jan Leusinks The Bach Choir and Orchestra of the Netherlands, dat op authentieke instrumenten speelt; Ton Koopman met het Concertgebouworkest en zijn Amsterdam Baroque Choir; en Mark Padmore met een uitvoering waarin solostemmen de koorpartijen zingen.’

## Wat vind je het mooiste deel van Bachs meesterwerk?

‘Dat is eigenlijk niet te zeggen. Ik vind alle delen prachtig. Maar als ik echt moet kiezen, dan het openingskoor, omdat daar alles in zit: het dansen om de liefde, de droefheid om het sterven, de verwachting van de opstanding. Er zitten talloze lagen, betekenissen en gevoelens in. Dat is Bach.’

## Thiemo Wind

‘Bij elke uitvoering van de *Matthäus* voel ik totaal ontzag en denk ik: hoe is dit mogelijk? Thiemo Wind (1961) is musicoloog, muziekjournalist en -publicist. Hij studeerde Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht, hobo aan het Utrechts Conservatorium en blokfluit aan het Hilversums Conservatorium. Sinds hij de *Matthäus-Passion* als kind hoorde, is hij er altijd mee bezig geweest. Zo speelde hij het stuk als hoboïst met het Utrechts Studenten Koor en Orkest, met de Bach Cantorij Baarn en met de Nederlandse Bachvereniging. Als musicoloog deed hij onderzoek naar de sopraanaria ‘Aus Liebe’ en ontdekte hij dat het een lofzang op de liefde is in plaats van een trage treurzang. Wind was verder betrokken bij een uitvoering met het King’s College Choir in Cambridge. Hij zit in de artistieke commissie van de Nederlandse Bachvereniging en geeft cursussen en lezingen over Bach en de *Matthäus*. (thiemowind.nl)





# ‘We maken Het Concertgebouw schokbestendig’

‘Ik vind het een voorrecht om dit te mogen doen.’ Jeroen van der Veer, voormalig Shell-topman, is sinds juni vorig jaar de nieuwe voorzitter van Het Concertgebouw Fonds. Hij wil zoveel mogelijk particulieren enthousiasmeren om financieel bij te dragen. ‘In Angelsaksische landen is dat heel gebruikelijk. Hier zie je ook steeds meer betrokken burgers.’

## Wat wordt uw belangrijkste taak?

‘Het Concertgebouw wil voor iedereen toegankelijk zijn en tegelijkertijd een programmering van wereldklasse. Dat kan alleen met blijvende steun van bedrijven en particulieren.’

Het Concertgebouw Fonds ontwikkelt allerlei initiatieven om schenkingen te stimuleren en aantrekkelijk te maken voor begunstigers. Mijn voorganger Karel Vuursteen heeft samen met directeur Jolien Schuerveld en haar staf een heel stevige organisatie neergezet en mooie resultaten behaald. Dat zijn grote schoenen om te vullen. Ik wil dit zo goed mogelijk continueren.’

## Gaat u iets veranderen?

‘De wereld verandert. Door de financiële crisis is het aantal ontvangsten van bedrijven in Het Concertgebouw flink teruggelopen. Hoewel het beter gaat met de economie, kunnen we er niet op rekenen dat al deze ontvangsten terugkomen. Aan de andere kant zien we gelukkig dat steeds meer particulieren zich realiseren dat ze zelf kunnen bijdragen om culturele voorzieningen in stand te houden. Wij proberen

daarbij aan te sluiten door verschillende mogelijkheden te bieden om Het Concertgebouw te steunen. En we denken na over hoe we mensen nog meer aan ons kunnen binden. Dat doen we bijvoorbeeld door muziekreizen voor onze Kringleden te organiseren. Die reizen zijn erg in trek. We kijken ook al vooruit naar het Mahlerfeest in 2020, wat voor extra's we dan kunnen doen voor Kringleden en Aandeelhouders. Daarnaast brengen we *De Toegift* onder de aandacht: een muziekliefhebber die hier regelmatig komt, kan overwegen Het Concertgebouw op te nemen in zijn testament. Ik denk dat daar grote kansen liggen.’

## Waarom zet u zich in voor Het Concertgebouw?

‘Nadat ik in 2009 gestopt was als bestuursvoorzitter bij Shell, wilde ik iets terugdoen voor de maatschappij. Ik heb me verbonden aan enkele culturele instellingen. Zo zat ik in het bestuur van het Nationale Toneel en ben ik actief voor het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem en Het Concertgebouw. Voordat ik voorzitter werd van het Fonds, ben ik acht jaar commissaris van de N.V. Concertgebouw geweest. Ik besteed hier graag mijn tijd aan, dat vind ik leuker dan naar een voetbalwedstrijd kijken. Bovendien vind ik dat particulieren, onder wie ikzelf, een bepaalde verantwoordelijkheid hebben om de culturele sector te ondersteunen. Samen zorgen we ervoor dat Het Concertgebouw, een uniek monument met een uitzonderlijke muziekgeschiedenis,

bewaard blijft voor de toekomst. Je krijgt er immaterieel geluk voor terug.’

## Geniet u veel van klassieke muziek?

‘Ik kan, tot mijn eigen verbazing, diep ontroerd raken van een mooi concert. Ik heb een vrij klassieke smaak. Brahms, de oude Russen, daar houd ik van. Een componist als Schönberg vind ik moeilijk. Sinds ik betrokken ben bij Het Concertgebouw kom ik hier vaker. Ik neem soms mensen mee die overwegen Het Concertgebouw financieel te steunen. Dan kunnen ze zelf horen hoe fantastisch het hier klinkt. Muziek helpt mij te ontspannen en het stimuleert de creativiteit. Toen ik nog bij Shell werkte, kwam ik hier niet zo vaak, maar als ik in de zaal zat, vond ik dat heerlijk. Ik genoot van de muziek en kon tegelijkertijd rustig nadenken, bijvoorbeeld over een nieuwe speech. Langer geleden, tijdens mijn studie Werktuigbouwkunde in Delft, zette ik vaak klassieke muziek op als ik moeilijke sommen moest maken. Het helpt mij om me te concentreren.’

## Heeft u muziek van huis uit meegekregen?

‘Ik heb zelf nooit een instrument bespeeld. Wij mochten maar op één activiteit en ik wilde op hockey. Wel ging ik af en toe met mijn moeder naar een concert. In Utrecht had je het Utrechts Symfonie Orkest, dat speelde in een noodgebouw van Tivoli. Mijn moeder kocht dan twee kaartjes en nam mijn broer en mij mee. Voor de pauze mocht de een met haar mee de zaal in, na de pauze de ander. Ik denk dat het

voor kinderen heel belangrijk is om in aanraking te komen met muziek. Daarom is het educatieprogramma van Het Concertgebouw zo goed. Jaarlijks komen hier 30.000 kinderen naar muziek luisteren. Vaak een ervaring die zij nooit vergeten en die hopelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van liefde voor muziek.’

## Welke uitdagingen ziet u voor Het Concertgebouw Fonds?

‘Het fonds moet ervoor zorgen dat Het Concertgebouw schokbestendig is en blijft. Wanneer zich weer een nieuwe financiële crisis voordoet, willen we het wereldklasseniveau kunnen continueren. Ook willen we dan het gebouw goed blijven onderhouden en zoveel mogelijk kinderen kennis laten maken met muziek. Het Concertgebouw Fonds moet dat op kunnen vangen.’

Jeroen van der Veer (70) studeerde Werktuigbouwkunde aan de Technische Hogeschool in Delft en Economie aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. In 1971 ging hij bij Shell werken. Vanaf 1992 bekleedde Van der Veer nationale en internationale directiefuncties bij Shell. Van 2004 tot 2009 was hij er CEO. In 2013 nam hij na 42 jaar afscheid van Shell als non-executive director. Hij vervult op dit moment diverse toezichtfuncties. Zo is hij president-commissaris bij ING en Philips, commissaris bij Boskalis en voorzitter van de raad van toezicht van de TU Delft. Jeroen van der Veer is getrouwd en heeft drie dochters.

## De Toegift van Laura Dobbenga

Muziek was haar grote liefde, vertelde Laura Dobbenga in een interview voor *Preludium* in 2010. Ze bespeelde zelf klavecimbel en spinet. En ze ging, zo vaak ze kon, naar concerten in Het Concertgebouw. Laura Dobbenga overleed in 2017 en liet tweehonderdduizend euro na aan Het Concertgebouw Fonds, dat zij tot een van haar erfgenamen had benoemd.

Toen Laura Dobbenga op het gymnasium in Amsterdam zat, kreeg ze een abonnement voor een aantal concerten in Het Concertgebouw. Haar eerste bezoek maakte een ongelooflijke indruk. Het gebouw, de muziek, het orkest; ze was verkocht. Daarna ging ze zo vaak ze zich kon veroorloven naar Het Concertgebouw. Het liefst zat ze achter het podium, lekker hoog, vanwaar ze alles goed kon overzien. Muziek bracht haar in vervoering. Of zoals ze het zelf verwoordde in *Preludium*: ‘Muziek brengt je een andere wereld binnen. Je maakt contact met een andere ziel.’ Vol overtuiging werd ze daarom in 2009 lid van de Gustav Mahler Kring en riep haar eigen Laura Dobbenga-Fonds in het leven, een Fonds op Naam onder beheer van Het Concertgebouw Fonds. Ze hoopte daarmee nieuwe generaties in Het Concertgebouw te laten genieten van bijzondere concerten. De privileges die bij het Kringlidmaatschap horen, zoals goede zitplaatsen en uitnodigingen voor speciale concerten, vond ze fijn. En Laura Dobbenga keek uit naar het jaarlijkse donateursdiner. ‘Maar’, zo zei ze in 2010, ‘daar doe ik het niet voor. Het gaat me om de betrokkenheid. Het gevoel “hier hoor ik bij”.’ Als dank voor haar impactvolle nalatenschap wordt de naam van Laura Dobbenga vermeld op het eretabteau voor muziekliefhebbers die op deze manier Het Concertgebouw ondersteunen.



Foto: Eddy Posthuma de Boer

## ACTIVITEITEN AANDEELHOUDERS

21 april 2018

Kinderconcert voor Aandeelhouders ‘Vier seizoenen’

17 mei 2018

Schoolvoorstelling Grote Zaal ‘Duizend-en-een-nacht’

Nederlands Philharmonisch Orkest

4 juni 2018

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

26 september 2018

7<sup>de</sup> Dividendconcert

De Aandeelhouders Courant is een uitgave van Het Concertgebouw Fonds voor aandeelhouders van Het Concertgebouw N.V. en verschijnt ieder voor- en najaar.

Samenstelling: Yanno Hooft Graafland-Osmers.

Tekst: Bureau Bax. Redactie: Emmely Siebrecht.

Ontwerp: Bettina Zuidmeer. Druk: Proforza

Indien u geen prijs stelt op het ontvangen van de Courant graag een bericht naar: [aandeelhouders@concertgebouw.nl](mailto:aandeelhouders@concertgebouw.nl) of: Concertgebouwplein 10, 1071 LN Amsterdam.